

## **НАПРЯМ 6. СИСТЕМА ЗАХОДІВ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-496-5-89>

### **ДО ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ СТУДЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО**

**Адаменко Анастасія Олегівна**

*студентка 1 курсу магістратури кафедри педагогічної освіти  
та соціальної реабілітації*

*факультету психології та соціальної роботи,  
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова  
м. Одеса, Україна*

*Науковий керівник: Прокоф'єва Л.Б.*

*кандидат педагогічних наук, доцент,  
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова  
м. Одеса, Україна*

У результаті повномасштабного вторгнення російської федерації до України суттєво змінилося навчання студентської молоді у закладах вищої освіти, важливим постало гостре питання стану психологічного здоров'я та підтримки учасників освітнього процесу.

Психолого-педагогічний супровід студента в освітньому процесі передбачає надання йому допомоги при ухваленні рішення у складних ситуаціях. У нашому дослідженні ми розглядаємо психолого-педагогічний супровід як комплексний метод, що забезпечує створення відповідних умов для прийняття студентом оптимальних рішень у різних ситуаціях життєвого та академічного вибору та створенні ситуацій успішності та особистих досягнень [3].

Як зазначають дослідники, вирішення основних завдань психолого-педагогічного супроводу можливе через наступні аспекти: навчальні (дидактичні), педагогічні, психологічні, організаційні, соціальні [4]. Розглянемо їх більш докладно:

Дидактичні: розвивати загально навчальні вміння та навички, що сприяють усвідомленню технологічних процедур інтелектуального праці; формувати у студентів уявлення про академічну зрілість; навчати інноваційним прийомам самостійної навчальної діяльності; допомагати у набутті досвіду у сфері академічної компетентності.

Педагогічні: сприяти оптимістичному подолання труднощів у процесі навчання; створювати ситуацію успіху; націлювати на академічну самоосвіту та самовиховання не лише у виші, а й у процесі всього життя; забезпечувати емоційну насиченість життя студентів, оптимістичний стиль життя колективу, створювати атмосферу доброзичливої взаємодії.

Психологічні: формувати позитивну навчальну мотивацію, пізнавальний інтерес; спонукати до прояву суб'єктної позиції; вивчати всі види рефлексії; орієнтувати у реальному навчальному процесі на перспективу з позиції самореалізації; змінювати позицію стосовно навчальної діяльності.

Організаційні: створювати умови для фасилітаційної взаємодії; створювати умови, що забезпечують освоєння, засвоєння та присвоєння студентом продуктивних прийомів навчальної діяльності; розвивати методи, засоби, прийоми академічної діяльності; розвивати творчий підхід до засвоєння досвіду самостійності.

Соціальні: вивчати усвідомлення важливості самостійності у житті; допомагати засвоєнню інноваційних норм та зразків соціального досвіду (спілкування, способів дії, поведінки тощо); допомагати формуванню самостійності як механізму соціальної адаптації.

Варто зауважити, що на сучасному етапі важливим виступає позиція викладача ЗВО. Адже він виступає і консультантом, модератором групової роботи тощо. Цілком зрозуміло, що в процесі навчання студент потребує кваліфікованої консультації, поради компетентного фахівця, яким може бути викладач – консультант.

В сучасних реаліях спостерігається збільшення різноманітних проблем для людини, зростає кількість фізичних та психічних навантажень. Важливою складовою виступає самостійна роботи студента. З'являються нові види самостійної роботи, викладачі використовують нові форми організації. Самостійна робота студентів – це різноманітні види індивідуальної та колективної діяльності студентів, що здійснюються під керівництвом, але без безпосереднього участі викладача у спеціально відведений для цього аудиторний або позааудиторний час.

Основними умовами, що забезпечують функціонування самостійної роботи студента виступають: конкретність (самостійна робота має бути конкретною за своєю предметною спрямованістю); контроль та оцінка результатів з боку викладача. Самостійна робота вимагає впорядкування та системної організації, а також організації взаємодії викладача та студента на основі партнерських відносин [1].

Підтримку студента в різних ситуаціях скрути у межах навчального процесу здійснює куратор (тьютер) студентської групи. Під

тьютерством розуміється здійснення спільного керівництва самостійною позааудиторною роботою студентів. Виховна робота куратора студентської групи ґрунтується на наступних принципах: індивідуальний підхід до особистості студента; підтримка та допомога в організації навчального процесу. Під підтримкою ми розуміємо особливий вид допомоги, спрямований на розвиток автономності та самостійності студента при вирішенні проблеми. Куратор студентської групи аналізує пізнавальні інтереси, наміри, потреби кожного студента, розробляє спеціальні вправи та завдання, що спираються на сучасні комунікаційні методи, особисту та групову підтримку; продумує способи мотивації та варіанти фіксації досягнень [2].

Отже, психолого-педагогічний супровід студентів в освітнього процесу ЗВО в умовах війни є важливою та актуальною проблемою, яка потребує уваги та дієвих заходів. Необхідно, щоб заклади вищої освіти забезпечували психологічну та емоційну підтримку студентів, шукали альтернативні шляхи навчання та додаткові ресурси для допомоги студентам. Це допоможе зберегти їх психічне здоров'я та покращити якість їхнього життя в умовах війни.

### **Література:**

1. Лист МОНУ від 29 березня 2022 р. № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zabezpechennya-psihologichnogo-suprovodu-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini>.
2. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://nus.org.ua>.
3. Організація психологічної допомоги в умовах воєнного конфлікту. Київ: Університетська преса. 2022. 95 с.
4. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Загальна редакція: Л. Царенко. Кол. авт.: Л. Царенко, Т. Вебер, М. Войтович, та ін. Київ, 2018. 240 с.